

САБІНА ВІТАЛІЇВНА ЧЕБОТАР

31 січня 2016 р. наукова спільнота відзначила перший ювілей активного члена Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова, завідувача кафедри генетики та молекулярної біології Одеського національного університету ім. І. І. Мечнікова, відомого генетика, одного з провідних учених у галузі генетики, селекції і біотехнології рослин, доктора біологічних наук, професора, члена-кореспондента НААН України Чеботар Сабіни Віталіївни.

С. В. Чеботар народилася у м. Потсдам (Німеччина). У 1988 р. закінчила біологічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечнікова за фахом «біологія». З 1994 р. працювала на посаді наукового співробітника відділу генної інженерії Селекційно-генетичного інституту УААН, а в 1995 – 1999 рр. – на посаді старшого наукового співробітника у цьому відділі. У 2000 – 2005 рр. працювала заступником директора з наукової роботи Південного біотехнологічного центру у рослинництві

(ПБЦ), а з 2005 р. і донині – вона провідний науковий співробітник відділу молекулярної генетики ПБЦ УААН.

У 1995 р. захистила кандидатську дисертацію на тему: «Молекулярно-генетический анализ интрогрессии элементов генома эгилопса в геном мягкой пшеницы» в Інституті молекулярної біології і генетики НАН України, а у 2009 р. у цьому самому закладі – докторську дисертацію на тему: «Молекулярно-генетичний аналіз генофонду озимої м'якої пшениці України».

Наукові розробки С. В. Чеботар є вагомим внеском у розвиток теоретичних і практичних питань генетики м'якої пшениці. Вона спільно з колегами вперше провела порівняльне дослідження алелей сучасних вітчизняних і європейських сортів м'якої пшениці і показала відмінності українських сортів пшениці від сортів Західної Європи на молекулярно-генетичному рівні. Охарактеризовано також генетичну різноманітність генофонду українських сортів м'якої озимої пшениці за допомогою молекулярних маркерів, досліджено розповсюдження генів короткостебловості, генів, що контролюють якісні показники зерна м'якої пшениці – твердозерність/м'якозерність і низький вміст амілози в генотипах вітчизняних сортів. С.В. Чеботар разом з колегами з Інституту генетики зернових культур (ФРН) вперше запропоновано та обґрунтовано використання мікросателітних маркерів для контролю генетичної автентичності злаків у *ex situ* колекціях генбанків. Виконано фізичне картування 165 мікросателітних локусів на хромосомах 3A, 3B, 3D геному *T. aestivum* L. і досліджено їхню мінливість. Отримані результати сприяють підвищенню ефективності селекції вітчизняних напівкарликових сортів озимої м'якої пшениці, сортів із певними якісними показниками зерна, створенню лінійних сортів із існуючих гетерогенних, контролю генетичної автентичності злаків у генетичних колекціях.

С. В. Чеботар є членом Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова, членом координаційної ради Європейського товариства вчених з дослідження ане-

уплоїдних форм пшениці (EWAC), членом вченої ради Південного біотехнологічного центру в рослинництві, а також членом-експертом координаційно-методичної ради головної установи з виконання НТП «Сільськогосподарська біотехнологія 2011–2015 рр.» НААН України, членом-експертом координаційно-методичної ради Селекційно-генетичного інституту – НЦНС. Вона очолює методичну комісію ПБЦ, є рецензентом у науковому міжнародному виданні «Molecular Breeding».

У 2010 р. С. В. Чеботар обрано членом-кореспондентом НААН України по Відділенню землеробства, меліорації та механізації.

Із 2003 р. С. В. Чеботар веде активну викладацьку діяльність, зараз працює завідувачем кафе-

дри генетики та молекулярної біології Одеського національного університету ім. І. І. Мечнікова.

Наукова громадськість, колеги, учні щиро вітають Сабіну Віталіївну з ювілеєм, бажають їй здоров'я, щастя та нових досягнень у царині молекулярної генетики.

З роси і води Вам, шановна Сабіно Віталіївно!

*Президія Українського товариства генетиків
і селекціонерів ім. М.І. Вавилова*

*Редколегія журналу «Вісник Українського товариства
генетиків і селекціонерів»*